

Секція 4

Якісна освіта впродовж життя

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ФАХІВЦІВ У КОНТЕКСТІ ОСВІТИ УПРОДОВЖ ЖИТТЯ

Бабушко С. Р.,

*доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри педагогіки та методики професійного навчання
Київського національного університету технологій та дизайну*

Вступ. Професійний розвиток фахівців у нинішніх умовах пост-індустріального суспільства набуває особливої значущості, оскільки всі члени суспільства мають широкий доступ до інформації, яку можна отримати негайно та безкоштовно. Працівники будь-якої галузі виробництва поглиблюють свої загальнонаукові та професійно-орієнтовані знання, розвиваються особистісно, використовуючи сучасні технології.

Професійний розвиток – складне, багатогранне поняття, що охоплює широке коло взаємопов'язаних педагогічних, психологічних, соціальних, економічних питань. Питання дослідження професійного розвитку актуалізувалися в сучасній вітчизняній педагогіці у відповідь на потреби ринку у висококваліфікованих, конкурентоспроможних та мобільних працівниках.

Мета та методи. Метою публікації є аналіз професійного розвитку фахівців в контексті освіти впродовж життя. Було використано метод узагальнення та структурно-функціональний метод для виокремлення складників професійного розвитку.

Результати. Аналіз наукових джерел свідчить про те, що термін «професійний розвиток» широко увійшов у практичний обіг, дедалі частіше включається до науково-педагогічного тезаурусу. Однак як поняття, воно ще не має належного наукового осмислення та теоретичної інтерпретації енциклопедичного рівня в рамках педагогіки. Про це свідчить його відсутність у багатьох виданнях педагогічної довідково-енциклопедичної літератури.

Разом з тим, професійний розвиток є предметом уваги багатьох наукових праць в області професійної педагогіки, психології, менеджменту, управління персоналом. Проте у це поняття вкладають різне змістове наповнення. Однією з причин цього, на думку вчених, є брак систематичних зусиль дослідників, спрямованих на концептуальне підґрунтя професійного розвитку, і, зокрема, на розкриття зв'язків теоретичних ідей з практикою.

Активно досліджується проблема професійного розвитку і в професійній педагогіці. Проте дослідники розглядають його передусім стосовно вчителів, педагогів, лікарів. Однак питання професійного розвитку фахівців інших спеціальностей також потребують уваги, зокрема з огляду на динамічні

зміни в технологіях, що приводять до швидкого застарівання набутих фахівцями знань.

Професійний розвиток – міждисциплінарний термін, що має різне змістове наповнення. Його розглядають у вузькому значенні як результат практики студентів, як компонент післядипломної освіти, тобто як одну із форм підготовки фахівців. У більш широкому значенні професійний розвиток – зростання професійності фахівця в межах організації через різні форми навчання. Причому, навчання почали розглядати як довготривалий процес систематичного надання можливостей для професійного росту, тобто не як одноразове підвищення кваліфікації чи декілька тренінгів, а як постійний, систематичний процес, що приводить до одночасного розвитку людини як професіонала-фахівця, так і особистості. Крім того, зрослі вимоги до системи освіти та до кваліфікації фахівців кардинально змінили зміст професійного розвитку і його почали розглядати як одну із складників освіти упродовж життя [1, с. 24-29].

Аналіз літератури з досліджуваного питання уможливив виокремлення його складників, які було систематизовано і представлено на рис. 1.

Відзначимо, що в умовах сьогодення професійна діяльність фахівця будь-якої галузі потребує від нього не лише теоретичних знань, практичних умінь та навичок, але і певного набору особистих якостей, які теж необхідно розвивати. За словами А. Кузьмінського, вектор професійного розвитку змінює свій напрям від простого наповнення необхідними знаннями до осмисленого особистісного зростання [2, с. 40].

Рис.1. Складники професійного розвитку фахівців на сучасному етапі

Відтак поступальний розвиток фахівця як професіонала неможливий без розвитку особистості. Взаємопов'язані процеси професійного та особистісного розвитку розглядаються в педагогічній літературі як прояв професіоналізації висококваліфікованих працівників, успішна діяльність яких неможлива без включення їх в систему неперервної освіти [3, с. 121].

У контексті нашого дослідження особистісний розвиток – це діяльність, націлена на самостійне підвищення кваліфікації та рівня власної освіченості за рахунок розвитку своїх здібностей.

Висновки. Виокремлені складники професійного розвитку мають вагоме значення для особистості, для її ролі в суспільстві і на виробництві. Вони забезпечують наступність та неперервність освіти. Фахівці мають можливість професійно розвиватися, набувати нових знань, удосконалювати свої уміння та навички. Вони стають конкурентоспроможними та мобільними, що відповідає вимогам науково-технічного прогресу та ринковим відносинам.

Список використаних джерел:

1. Бабушко С. Р. Професійний розвиток фахівців сфери туризму в США та Канаді: монографія; за наук. ред. проф. Л. Б. Лук'янової / С. Р. Бабушко. – К.- Ніжин: Видавць ПП Лисенко М.М., 2015. – 424 с.
2. Кузьмінський А. І. Теоретико-методологічні засади післядипломної педагогічної освіти в Україні: дис. ... д-ра пед. наук.: спец. 13.00.04 / Кузьмінський Анатолій Іванович. – К., 2003. – 443 с.
3. Глосарій основних термінів професійної освіти і навчання / Т. М. Десятов; за загал. ред. Н. Г. Ничкало. – К.: Видавництво «АртЕк», 2009 – 192 с.

MIND MAP IN TEACHING

Barabash Y. M.,

Senior Lecturer,

Academy of Labour, Social Relations and Tourism

Introduction. Nowadays the process of teaching and learning is closely connected with analyzing a great amount of information. While learning English students come across a lot of new vocabulary, grammar rules, exceptions, speech patterns, common collocations, useful phrases and expressions, functional language, etc. Students have to understand process, store and use a great deal of information. For this reason they have to take and keep notes. Standard notes are linear (e.g. texts, lists) and graphical (e.g. tables, charts, graphs, diagrams). Linear notes which are commonly used have some disadvantages. They are difficult to organize, search and remember. They are also time-consuming in terms of writing, reading and extracting necessary information. They don't allow much creativity. Graphical notes refer to visuals. They have good visual impact, can be used for making comparisons, give very precise information, can illustrate the stages and points, can show the interconnection and development.

In 1974 Tony Buzan created a Mind Map which is a visual diagram for recording and organizing information «in a way which the brain finds captivating and easy to process. Thoughts, ideas and facts are laid out around a central theme so that you can clearly «see» their flow across different levels. Unlike linear methods for recording information, a Mind Map doesn't rely on large amounts of written text but instead uses lines, symbols, colour and images all according to simple, brain-friendly concepts» [1]. This technique became very popular among people in business, teaching, studying, communicating information, brainstorming new ideas, identifying new opportunities.

Objective and Methods of Research. This study aims to find ways of applying a Mind Map in teaching and learning English and adapt a Mind Map to the needs of English teachers and learners. Methods of the research refer to qualitative data gathering.